N.F.S. Grundtvig “Det danske Maigilde. (Til Udgiveren.)”

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.14, april 2019

Denne pdf er en læseversion af værket uden kommentarer. Værket findes digitalt med punktkommentarer, indledning, tekstredegørelse og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

Tekstkilder

A *Førstetrykket,* 1840 (SJ: 663)

Teksten er etableret af Vibeke A. Pedersen
Punktkommentarer, indledning og tekstredegørelse er skrevet af Vibeke A. Pedersen, redigeret af Klaus Nielsen og Kirsten Vad

Tilsyn ved punktkommentarer og indledning ph.d. Sebastian Olden-Jørgensen

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2026

|A:361

Det danske Maigilde.

(Til Udgiveren.)

Med Fornøielse opfylder jeg Deres Ønske om et Udtog af hvad jeg i Anledning af 28de Mai senest talde i “Danske Samfund”, og vil gribe denne Leilighed til at bede Dem giøre Alt hvad De kan, til hos Menigmand, der ogsaa i mine Øine er Folkets Kiærne, at vække og nære taknemmelig Glæde over det Landsfaderlige Storværk, hvorved Kongen skar Folket for Tungebaand og |A:362gav Folke-Stemmen Ret til at yttre sig frimodig om alle Rigets Anliggender.

Naar, sagde jeg blandt Andet, jeg her skiemter med dette Aars “kolde Mai,” da vil De vist ikke troe, det er, fordi jeg deler den *indvortes* Kulde, som især i *Hoved-Staden* falder lidt besværlig og meget ubeleilig, og jeg kan virkelig ikke selv forklare mig den Munterhed, der midt imellem mange ærgerlige Optrin besjæler mig, uden deraf, at Danmarks gode Engel staaer mig nær og seer videre end jeg, seer ovenpaa den kolde *Mai* en varm *September* og en gylden Høst under det dybe Himmelblaa, og smiler derfor ad al min

Uro og Bekymring, smiler saa sødt og trygt, at jeg maa smile med og seer da i det Forbigangne saa mange lykkelige Forvarsler om det Tilstundende, at jeg maa skiænde paa mig selv, for ogsaa kun et Øieblik at have ladet Modet synke og Haabet vakle, det stærke, levende Haab, der giennem en heel Menneske-Alder besjælede og opholdt mig. Vist er det i alt Fald at ogsaa i disse Øjeblikke oplives jeg af det frydefulde Haab, at jeg med disse mine Øine skal see *Danmark* glad og lykkelig fremfor alle Verdens Riger og Lande, og saaledes see det Haab opfyldt, der svævede over hver Sang, jeg, med Danmark for Øie, opflammedes til at nynne, see den ægte *Danskhed* i Tankegang og Tungemaal, i Sæder, Love og Indretninger staae lyslevende op fra de Døde hos Høie og Lave, og see den yndig opblomstre i en Efterslægt, hos hvilken ogsaa mit Navn, mit Haab og min Sang skal leve i kjærlig Erindring.

Og i Midten af de lykkelige Forvarsler, der bestyrke mit Haab om Danmarks Lykke og lade mig betragte alt |A:363hvad man kalder mørke Udsigter som lette Drivskyer, der kun et Øieblik fordunkle Solen, i Midten staaer som det deiligste *Maitræ* med *Dannebrog* i Toppen, det *danske Folkeraad* fra 28de Mai 1831, thi dets Oprettelse i stille og rolige Dage, af det bedste Hjerte, der kan slaae under Kongeligt Purpur, det er ikke blot det skiønneste Mindesmærke om Kong *Frederik* den *Sjettes* Livsalighed, men spaaer os under Kong *Christian* den *Ottende* en ligesaa læmpelig som lykkelig Løsning af alle de Baand og Knuder, som endnu besvære og forknytte Folkelivet hos os som i alle Christenhedens Riger og Lande, uden at dog nogen menneskelig Magt eller Viisdom med Eet kan gjøre Alting godt. Ja, ligesaa uforbeholden som jeg anpriser *Enevolds-Magten,* hvor den ikke er taget med Vold, men, som her, skjænket og givet Kongen af Folket til landsfaderlig Brug, ligesaa uforbeholden anpriser jeg den fri *Folke-Stemme* om alle Rigets Anliggender, hvor den, som hos os, ikke er Kongen aftruet eller aftvunget, men af ham selv fremkaldt til gavnlig og ædel Brug. Og naar jeg roser Kong *Frederik* den *Sjette* i hans Grav, som paa hans Throne, for Oprettelsen af *Folkeraadet,* dette herlige, i vore Dage uundværlige Middel til at oplyse Regjeringen om Folkets Ønsker og Landets Tarv, til stedse fastere at sammenknytte Kongen og Folket og til at oplive den Almeenaand, der maa besjæle baade Høie og Lave, naar det *almindelige Bedste* skal rammes, da roser jeg Ham ikke nær saameget for hvad Han lovede, som for hvad Han holdt.

At nemlig *Frederik* den *Sjette* i Mai 1831 lovede Danmark et saadant Folkeraad, var vist nok an|A:364derledes frivillig end de mange gode Løfter, andre Fyrster gav deres Folk i de urolige Dage, da man fra saamange Sider hørde om Oprør og Elendighed, thi herinde var Alting stille og roligt; men det var dog langt mere, at *Frederik* den *Sjette* tre Aar senere, da andre Fyrster syndes med Skrækken reent at have glemt deres gode Løfter, Han da alvorlig lagde Haand paa Værket for ærlig at holde sit Løfte, og oprettede

virkelig det *Folkeraad,* der nu med Guds Hjælp skal tale Folkets Sag for Kongens Øren, saalænge Danmark staaer, og stedse klarere bevise, at Danmarks gode Aand var ligesaa vel over Folket, da de 1660 gav *Frederik* den *Tredie* Enevolds-Magten til Arv og Eie, som denne gode Aand var over *Frederik* den *Sjette*, da han gav Folket Lov og Leilighed til hverandet Aar fra Slægt til Slægt frit og lydelig at opløfte deres Stemme til Thronen om Alt hvad de havde enten at klage eller at ønske, og satte dem sit Kongelige Ord i Pant paa, at der herefter hverken skulde udskrives nye Skatter eller paalægges nogen Tynge, førend *Folkeraadets* Mening var adspurgt og vel overveiet.

At nu *Danmark* ved denne Indretning har faaet den bedste Forfatning og Anstalt, der er i Verden, saa Intet er saa skikket til baade at befordre og betrygge Borgerlig Fred og Enighed, Frihed og Velstand, Ret og Orden, som hvor Kongen har Enevoldsmagt, og har den af Folket, og hvor Folket har en fri, raadgivende Stemme om alt hvad der vedkommer dem, og har den efter Kongens eget Ønske, denne Indsigt er vist langtfra at være almindelig hos os, og Mange tør vel mene, jeg drømmer |A:365naar jeg paastaaer det og priser Danmark i denne Henseende lykkelig fremfor de Riger, man kalder de allerfrieste men jeg veed dog ligefuldt, det er sandt, og at jeg har hele Historien med alle Tiders Erfaring paa min Side, saa alle gode Dannemænd vil lære at indsee det, naar de blive bedre oplyste om, hvordan det virkelig er gaaet til og vil immer gaae til med det borgerlige Selskab i denne Verden. Derfor er det mit inderlige Ønske, at der snart heller idag end imorgen, maatte aabnes *en Dansk Høiskole* for hele Landets Ungdom, hvor de Letnemme fik Veiledning til at blive bekjendt med Alt hvad der skal tales om i *Folkeraadet* og Veiledning til at tale frit og sømmelig om alle saadanne Ting paa deres *Modersmaal,* medens Folkelivet og Fædrenelands-Kjærligheden vakdes og næredes ved munter og naturlig Oplysning om Alt hvad Dansk er, Fortælling om de forrige Tider og ægte, folkelige Viser og Sange. Havde vi kun saadan en Kongelig og Folkelig Dansk Friskole for Livet, da kunde Kong *Christian* den *Ottende* og alle Hans Eftermænd paa Danmarks Throne, rolig smile ad alle Dagblades Roes og Last, thi da var der aabnet en Lægedoms-Kilde paa Marken, som jeg er vis paa, vilde flittig besøges fra Slægt til Slægt og vinde den Berømmelse, at der fik utallige Blinde deres Syn, og Døve deres Hørelse og Stumme deres Mæle, og der kastede de Halte deres Krykker og beviste, som der staaer i Visen, at "Dandsen den gaaer saa let gjennem Lunden." Da først vil ogsaa vort *Folkeraad* ret øiensynlig svare til de store Forventninger, jeg har om det, som det Danske Folks Mund, der bevarer Sandhed, oplyser Kongen tilgavns om hvad |A:366der ellers maatte blive skjult for Ham, og giver *Frederik* den *Sjette* det priseligste Eftermæle, nogen Konge kan faae, at han kaldte et ædelt, taknemmeligt Folk tillive: disse glade Forventninger, som jeg ogsaa har stræbt at udtrykke i den danske Maivise, jeg nu vil bede Alle dem der kan, hjelpe mig at synge paa det Bedste.

(Synges som Hr. Tønnes Kæmpevise.)

1 Svend Grathe var Konning i Dannemark,
Det blev ikke Riget til Baade,
For *Dansk* var den Herre ei vel tilpas,
Og falsk var hans Hyldest og Naade.
Maien er sød i Danmark!

2 Med Næsen i Sky mellem Bondemænd,
De fik ham kun daarlig i Tale;
Han ligger begravet i Mosedynd,
Saa nederlig maatte han dale.
Maien er sød i Danmark!

3 Kong *Fredrik* den *Sjette* af Dannemark,
Han hviler i Kirken med Ære,
Til Skyen ham løfted hans Bondemænd,
De vilde paa Hænder ham bære.
Maien er sød i Danmark!

4 Den Herre var *Dansker* af Hjertensgrund,
Spagfærdig i Højelofts-Sale,
Den ringeste Mand paa sit Modersmaal
Med ham kunde snakke og tale.
Maien er sød i Danmark.

5 |A:367Han bænked saa højt sine Bondemænd,
I Raadet blandt Herrer og Grever,
At mens der er Mai i vor Bøgeskov,
Hans Minde i Hjerterne lever.
Maien er sød i Danmark!

6 Det var paa en Maidag, det Brev udgik,
Hans Bønder ei noksom kan prise,
Med Glæden de ride nu Sommer ad By,
Og synge Kong *Frederiks* Vise.
Maien er sød i Danmark!

7 Saa vær da velkommen, du søde Mai,
Som Folket og Fuglen gav Stemme!
Nu er det en Lykke i Lyst og Nød
At have i Dannemark hjemme.
Maien er sød i Danmark!

8 Ja nu er der plantet et Maitræ godt
Af Kongen og Folket paa Stævne,
I Banker og Huulveie gik det før,
Men Kjærlighed Alt kunde jævne,

Maien er sød i Danmark!

9 Nu Vinteren tabte og Somren vandt,
Saa lystig og grøn er nu Skoven,
Og Fuglene sjunge, hver med sit Næb,
Og Havfruer dandse paa Voven.
Maien er sød i Danmark!

10 |A:368Nu lader os kappes og gjøre Gavn,
Det Bedste, Enhver kan paafinde,
Til Dannemarks Ære og Kongens Roes,
Til Glæde for Mand og for Kvinde!
Maien er sød i Danmark!

11 Da sender os Himlen den gyldne Tid,
Kong *Fredegods* kronede Dage,
Da Alt er mildøiet og Dansk tilbunds,
Da kommer og *Holger* tilbage.
Maien er sød i Danmark!

12 Da Jorderigs Ynde og Himlens Smiil
Skal mødes i *Maibøgens* Skygge,
Livsalige Konger med Danske Lov
Skal frede om Dannemarks Lykke.
Maien er sød i Danmark!

13 Som Fuglene sjunge i lystig Vaar,
Skal Dannemarks Skjalde og kvæde,
Saa nemmes kan Visen af Læg og Lærd,
Og nynnes af Piger med Glæde.
Maien er sød i Danmark!

14 Som Bølgerne bære om Verden Bud,
Hvor Søhanen Vingerne ryster,
Saa Rygtet skal fare fra Hav til Hav
Om Dannemarks smilende Kyster!
Maien er sød i Danmark!

N. F. S. Grundtvig.